

Pane Prezidente.

Umelecká beseda slovenská v Bratislave hodlá v roku 1925 postaviť výstavný pavilón v Bratislave, ktorý bude prvým útlukom slovenských umelcov a ich tvorby, a majúc na zreteli význam tohto podniku ako aj nutnosť, aby hmotné prostriedky k tomuto účelu potrebné boli opatrené, dovoľuje si vzniesť nasledovnú prosbu:

Ráďte k tomuto účelu nám láskavo poskytnúť peňažitú podporu.

Umelecká beseda slovenská založená bola pred piatimi rokmi v Bratislave s účelom šíriť a prehľbovať kultúru československú na Slovensku, menovite spájať umelcov slovenských a českých v jeden šik a tak utužovať myšlienku československú.

Tri odbory spolku, hudobný, literárny a výtvarný, pracujú so zdarom v tomto duchu, umelci slovenskí a na Slovensku pôsobiaci českí vo svojej prevážnej väčšine sú členmi spolku a spolok vykazuje sa prvými znateľnými úspechmi. Hudobný odbor posilnený četnou návštevou umelecky hodnotných koncertov a hudobných prednášok prikročil k vypísaniu súťaže na dobré hudobné diela slovenské a chystá sa k vydávaniu edície slovenských hudobných diel.

Literárny odbor dociluje spoluprácu československú v literárnych večierkoch a hlavne vo svojej knižnici „Veľká Morava“, kde svorne vychádzajú diela slovenských i českých autorov. Ako prvé tri zväzky vyšli: Franka Wollamna¹ drama „Veľká Morava“, Hany Gregorovej poviedky „Pokorní ľudia“ a Zborník Jozefa Gregora – Tajovského.

Výtvarný odbor vo svojom každoročnom cykle prednášok o výtvarnom umení vytvoril skutočnú školu umenia a výstavami slovenského umenia v Čechách (Hradec Králové) a na Morave (Brno) vzbudil opravdový záujem dotvrdený aj neobvykle hojným nákupom výtvorov slovenských umelcov.

Avšak hlavný cieľ spolku, umožniť vystavovanie a tým aj odbyť prác slovenských umelcov na Slovensku samom, bol doposiaľ neuskutočnitelný, lebo *na celom Slovensku niet vôbec výstavného pavilónu*.^b Tento nedostatok pociťujú umelci^c veľmi krute, tým, že obecenstvo neznajúc ich prác nepozná a nevie správne oceniť opravdových umelcov, títo žijú v skryte a bez záujmu verejnosti, ktorý by sa prejavoval i zakupovaním ich diel, a tak živoriac a bijúc sa o každú skyvu chleba nevdojak cítia, ako trpí tým ich umenie. Toto cítia všetci umelci na Slovensku bez rozdielu názorov a národností a preto výstavný pavilón, ktorý hodláme postaviť, dla jeho výslovného určenia slúžiť bude všetkým umelcom bez rozdielu, nielen teda zoskupeným vo spolku našom.

Neostatok možnosti vystavovania pociťuje ale aj obecenstvo, ktoré nemajúc možnosti srovnávať a hodnotiť často kupuje menej cenné výtvory cudzozemské ak aj výtvory neumelecké.

Spolok náš od počiatku svojho trvania dobre si bol vedomý velikej dôležitosti vystavenia výstavného pavilónu v Bratislave ako hlavnom meste Slovenska a smeroval vždy

k tomuto cieľu. Po štyri roky rozbíjali sa jeho snahy o nemožnosť získať vhodné miesto stavebné. Konečne v roku 1924 podarilo sa nám pohnúť mestské zastupiteľstvo bratislavské, že darovalo nám vhodný pozemok na veľmi priaznivom mieste, vedľa dunajského mostu v parku naproti budove ministerstva s plnou mocou pre Slovensko. Súťaž ideových náčrtkov skončila udelením prvej ceny hodnotnému návrhu a tak je teraz otázkou zdaru akcie zberacej, aby snahy naše korunované boli zdarom.

Výstavný pavilón, ačpráve projektovaný v rozmeroch skromných, predsa len bude stáť 600 000 korún čs. Ačkoľvek veríme v obetavosť ľudu nášho, predsa len vieme, že celý tento obnos ani zďaleka nedá sa zozbierať drobnou sberacou akciou a preto, vedomí si prvotriednej kultúrnej dôležitosti našej akcie pre Slovensko, obraciame sa na Vás, pane Prezidente, s úctivou prosbou, aby ste nám bol v našom počínaní nápomocný.

Ráďte prijať, pane Prezidente, výraz našej hlbokkej oddanosti.

V Bratislave dňa 13. februára 1925.

Za:

Umelecká beseda slovenská^d

Jaroslav [...] ^{e f} ◀
Jednatel

Dušan Jurkovič^e
predseda

L. S.

Umelecká beseda slovenská v Bratislave

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 1587, č. j. D 2245/25, k. 281. Originál, strojopis.

a – Dokument strojem nadepsán: Umelecká beseda slovenská.

b – Podtrženo v textu.

c – Tak v originálu. Slovo „umělci“ je napsáno česky.

d – Kulaté razítko organizace.

e – Vlastnoruční podpis perem.

f – Příjmení nečitelné.

1 – Správně Wollmana. Frank Wollman (1888–1969), český dramatik, básník, literární vědec a slovakista.

V. Šrobár T. G. Masarykovi^a
Bratislava, 20. února 1925

/138

Bratislava, 20. febr[uára] 1925.
Madáchova ul. 7, ČSR^b